

Riskbedömning - att undersöka och bedöma risker

Kontinuerlig arbetsgång punkterna 1-4, om och om igen.

1. PLANERA OCH AVGRÄNSA

Vem har fått uppgiften?

Kunskaper?
Befogenheter?
Resurser?

Vad omfattas?

Tydliga avgränsningar?
Lokaler, anläggningar.
Arbetsmoment, uppgifter.
Organisation, grupper, individer.
Vilka typer av risker?

Vilka deltog/bakgrund?

Arbetsgivare
Arbetstagare/skyddsombud
Extern expertis, t.ex. FHV.
Erfarenhet av arbetet
Erfarenhet av riskbedömningsmetod.
Fackkunskap.

2. IDENTIFIERA RISKKÄLLOR

Vilka underlag används?

Tillbud/ olyckor.
Arbetssjukdom/ besvär.
Sjukfrånvaro.
Regelverk.
Arbetsinstruktioner.
Standarder/ praxis.
Mätningar.
Medicinska kontroller.

Hur undersöktes riskerna?

Helhetssyn MTO: fysiska, organisatoriska, psykologiska och sociala aspekter.

3. UPPSKATTA RISKERNAS STORLEK

Är risken allvarlig eller inte?

Bestäms av konsekvens och sannolikhet.
Vilka skador kan uppstå, hur ofta, hur länge, hur många drabbas, hur tungt och hur hög exponering.

4. VÄRDERA RISKERNA

Är risken acceptabel eller inte?

Vad har man värderat mot?
Lagstiftning.
Standarder.
Branschnormer.
Lokal överenskommelse.

Riskbedömningen är en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet och den ska dokumenteras.

5. ÅTGÄRDER

Krävs omedelbara åtgärder?
Krävs handlingsplan?

6. UPPFÖLJNING

Har åtgärder genomförts?
Har önskat resultat uppnåtts?

7. NY/ FÖRDJUPAD RISKBEDÖMNING

Fortsätt med 1 – 7 igen.

Metoder

Verksamhetens komplexitet avgör vilka metoder som skall användas.

Det finns ingen metod som täcker alla typer av risker.

Metoden ska underlätta identifieringen av riskkällor.

Börja övergripande med t.ex. grovanalys för att vid behov gå vidare med en mer djupgående analys.

Exempel på metoder är:
Skydds rond med checklista, enkät, samtal/intervju, arbets säkerhets-
analys eller annan riskanalysmetod.

Rutiner

Finns rutiner för riskbedömningen och hur kontrollerar ni att de efterlevs?

Vem eller vilka ska genomföra riskbedömningar i olika delar av verksamheten?

Hur ofta och när ska riskbedömningen göras?

Vilka metoder ska användas?

Hur ska dokumentationen ske?

Hur ska uppföljning göras?

Riskkällor

Fysikaliska

Ex: Buller, vibrerande verktyg, för varmt eller kallt klimat, heta ytor, heta vätskor, strålning.

Kemiska eller mikrobiologiska

Ex: slipdamm, svetsrök, lösningsmedel, cyto-
statika, syrefattig miljö, fuktskada, smitta.

Psykologiska, sociala och organisatoriska

Ex: oklara förväntningar på arbetsinsats,
ständiga snabba förändringar, våld och hot.
Stor arbetsmängd och högt tempo. Ensam-
arbete, fjärrstyrning.

Tekniska

Ex: trasig arbetsutrustning, borttaget skydd.
Snubbelrisker, arbete på hög höjd, hala golv.
Produktionsstörningar, el, tryck, oordning mm.

Ergonomiska

Ex: Ensidigt upprepat arbete, starkt styrt och
bundet arbete, belysningsförhållanden,
olämpliga arbetsställningar, tung manuell
hantering.

Begrepp

Vid riskanalys används en systematisk metod. Det finns inte krav i AV:s föreskrifter på att riskanalys måste ingå i en riskbedömning.

När ska riskbedömning göras?

Riskbedömning ska enligt reglerna göras vid:

- förändringar i organisationen
- förändringar i verksamheten (ny teknik)
- införandet av ny utrustning (ny maskin)
- tillverkning av ny utrustning eller anläggning
- olyckor och tillbud

Utöver detta bör utredningar av produktionsstörningar och felhandlingar göras då dessa kan leda till förhöjda risker.

Åtgärder som resultat av riskbedömning

Prioritetsordning:

1. Ta bort riskkällan
 2. Begränsa riskerna vid källan
 3. Gemensamma skyddsåtgärder
 4. Individuella skyddsåtgärder
- Informera om kvarvarande risker

Ex: Ändring av organisation, arbetsmetod, utrustning, arbetsplats. Installation av skyddsåtgärder. Införande av kontrollrutiner. Rutiner för beredskap och praktiska övningar. Utbildning.